

Småfågelskådarna på Gotska Sandön

Småfågelskådarna uppskattar traditioner. En av dem är att sommartid genomföra en längre exkursion med övernattnings. Tidigare år har vi besökt Öland och Fulufjäll och i år var turen kommen till Gotska Sandön.

Båten till Gotska Sandön avgår från Nynäshamn och en tidig morgon i slutet av juli samlas nio trötta men förväntansfulla barn med vårdnadshavare på kajen. Båtresan till Gotska Sandön är omvitnat utmanande

för personer med anlag för sjösjuka, men vår resa ut är lugn och fin och vi ser både sillgrissla och tordmule. I solljus är det lätt att skilja den bruna sillgrisslan från den korpsvarta tordmulen, även på håll. Efter tre timmars

båtresa angör vi den ordinarie landstigningsplatsen vid Las Palmas på östra sidan av Sandön. Väl i land byter många snabbt om till badkläder för att ta ett första av många dopp på den inbjudande sandstranden. Andra faller omedelbart upp tubkikarna och spanar av stranden och det dröjer inte länge förrän Eskil ropar ut "Ägretthäger!". Det visar sig vara två stycken som står och hänger nära gräsälarna vid Säludden. Vi

Vid ankomsten till Gotska Sandön hälsades vi välkomna av Naturvårdsverkets besöksvärdar.

FOTO: THOMAS PERSSON VINNERSTEN

Under torsdagens "artbingo" kunde större korsnäbb säkras på de flestas listor. FOTO: THOMAS PERSSON VINNERSTEN

Stilla dagar är det trångt bland gräsälarna vid Säludden.

FOTO: FREDRIK FRIBERG

som går hela vägen fram till Säludden får fina obsar på särlarna där de ligger på stenarna och sjunger.

DET VARMA OCH SOLIGA vädret gör att fågelaktiviteten på dagarna är låg. Vi lägger istället krutet på tidiga morgnar där de fina sandrevlarna på Bredsandsudde får mest uppmärksamhet. I det fina gryningsljuset ser vi en liten flock kärnsnäppor med enstaka tegelröda spovsnäppor.

Lite längre bort går några kustsnäppor. Så här i slutet av juli är det de vuxna vadarna som man ser, som fortfarande har sin fina sommardräkt och som gör dem lätta att skilja från varandra. Hela tiden är luften fylld av tärnornas lockläten, många av fisktärnorna har ungar som ljudligt påminner sina föräldrar om att de är hungriga. Plötsligt dimper en av ägretthägrarna ned bland trutarna och spatserar en stund på stranden innan

den fortsätter sitt varv runt ön. Sommarvädret gör att vi ser väldigt lite sträckande fåglar men ett par kustlabbar sveper förbi helt nära och vi ser också enstaka flockar med simänder, sjöorrar och ejdrar.

ÖNS INRE DELAR är mycket torra och det är långt mellan höjdpunkterna i fågelväg så här mitt i sommaren. De vattenhål som finns i fyrbyn och i kapellänget erbjuder de finaste upplevelserna. Större

Efter mycket letande hittade vi till slut ägretthägern. FOTO: FREDRIK FRIBERG

korsnåbbar är flitiga besökare vid vattnet och vi imponeras av deras storlek när de dricker bredvid sina släktingar grön-siskorna. På lägerplatsen, där vi bor och äter, tittar vi på en oskygg silltrut och bofinkar som är lika närgångna som gråsparvarna på uteserveringarna i Uppsala.

NÄR MÖRKRET LAGT SIG och temperaturen sjunkit till behagliga nivåer gör vi en utflykt med pannlampa till öns lilla sågverk där det blommar rikligt med rallarras. Sandöns gamla tallar ger fina förutsättningar för skalbaggar och på sågspånshögar och brädtravar ser vi en av Sveriges verkliga giganter bland småkrypen, smedbock! Tredje störst bland skalbagarna i Sverige och i storlek som tummen hos en stadig karl. Bitbock och brun barkbock sitter och vaktar sina terpentindoftande brädhögar. Nattskärrans surrande kompletterar upplevelsen.

Den enorma smedbocken är en av Gotska Sandöns specialiteter, här varsamt hanterad av Axel.

FOTO: THOMAS PERSSON VINNERSTEN

PÅ DAGARNA ÄR det så pass varmt att det enda vi i stort sett orkar göra är att vara på stranden och i vattnet. Tyvärr är det omfattande algblomning runt Sandön vilket gör att vi ibland tvingas gå över till andra sidan ön för att hitta badbart vatten.

DAGEN FÖR VÅR HEMRESA blåser det upp vilket gör att vi stiger på båten i Varvsbukten på västra delen av ön. Väl ute till sjöss blåser det mer än vad vi

har föreställt oss och det blir tämligen mycket "Rock n' roll" ombord för att använda kaptenens uttryck. Vi håller oss ute på däck och gör vårt bästa för att hålla humöret uppe. Annika gör en heroisk insats som sagoberättare för de yngsta barnen när brottsjöarna bryter in över båten. Vid flera tillfällen är det som om någon håller badkar över oss. Vattnet är lyckligtvis varmt liksom luften men flera blir ändå ordentligt nedkylda. Sjösjukan är utbredd ombord men det är bara de som håller sig nere i den varma kajutan som behöver använda sjösjukepåsarna. När vi äntligen kommer inomskärs vid Nynäshamn stiger humöret fort och det är idel glada miner när vi får fast mark under fötterna. En och annan vuxen muttrar dock i mungipan "aldrig mer". Trötta men nöjda skiljs vi åt med önskan om att snart ses igen, dock ej till sjöss.

Petter Haldén